

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

fra Retspolitisk Forening

vedrørende forslag til Rådets rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på beslutninger om varetægtssurrogater mellem den Europæiske Unions medlemsstater

Justitsministeriets sagsnummer 2006-305-0400

Der bør generelt tages hensyn til, at det altid er svært at forene nationale (straf)lovgivninger, bag hvilke der ligger en række traditionelle (nationale/retskulturelle) retssikkerhedsgarantier.

Disse garantier varierer typisk i type, omfang og prioritet afhængig af, om der er tale om common eller civil law-systemer eller et ”hybrid”-retssystem.

Lovforslaget medfører, at en fuldbyrdesstat skal udøve kontrolforanstaltninger (hvoraf de obligatoriske er optegnet i art. 5 (1)) på betingelse af udstedelsesstatens begæring herom.

Man risikerer dog ikke at skulle udøve foranstaltninger der ”ikke er forenelige med fuldbyrdesstatens lovgivning” (art. 10). Hvis man hermed forstår det – ikke som værende et krav om direkte forbud mod foranstaltningen i lovgivningen – men derimod, at manglende hjemmel er tilstrækkelig til ”ikke-forenelighed”, er dette fint.

Umiddelbart ville det dog have været bedre at indsætte et krav om, at foranstaltningen skal have udtrykkelig hjemmel i national lovgivning (således at man ikke på den baggrund kan udøve kontrolforanstaltninger mod en borger uden bopæl i landet, som man ikke på samme måde kan mod ens egne bopælsborgere).

Dette er vel også mere sikkert i forhold til udstedelsesstaten, idet det i det mindste er sikkert, at surrogatforanstaltningen er lovhjemlet.

Videre til selve ”surrogat”-muligheden oplistet i art. 10: Det kan diskuteres, om alle retssikkerhedsgarantier vil blive opretholdt ved fuldbyrdesstatens valg af surrogatforanstaltning, ikke nødvendigvis pga. onde hensigter, men simpelthen fordi retssystemerne kan være så uforenelige, at det kan være svært at finde noget proportionalt med den af udstedelsesstaten pålagte kontrolforanstaltning (hvad er f.eks. surrogatforpligtelsen til at underkaste sig terapeutisk behandling?).

F.eks. er det ikke sikkert at alle EU-medlemsstater har samme retsideologiske prioritering på området for foranstaltninger for visse forbrydelser. I et sådant tilfælde kan udstedelsesstaten dog altid trække sin anmodning tilbage – men så er der heller ingen gensidig anerkendelse af surrogaterne, som jo ellers er pointen med rammeafgørelsen.

Hertil kommer art. 11, hvori der afviges fra kravet om dobbelt strafbarhed for en række meget forskelligartede forbrydelser - alt fra menneskehandel til piratudgaver af produkter og fra terror til miljøkriminalitet. Der er tale om en betydelig udvidelse i forhold til, hvor få forbrydelser, der i Danmark kan idømmes straf for uden krav om dobbelt strafbarhed. Det kan være, at dobbelt strafbarhed faktisk set vil være opfyldt for så vidt angår en række af de optegnede forbrydelser, men henset til, at der kan være endog stor forskel på hvilke kontrolforanstaltninger, man udøver for så vidt angår racisme, piratudgaver af produkter, narkotikahandel, miljøkriminalitet – og hvor hård en straf man får ved dom efterfølgende, kan der opstå situationer, hvor fuldbyrdelsesstaten skal træffe foranstaltninger det ikke ville have truffet mod egne bopælsborgere, f.eks. fordi man i den pågældende stat politisk ikke har anset det for proportionalt. Det kan derfor diskuteres, om man ikke burde have opretholdt et krav om dobbelt strafbarhed. Foreningen anser det for beklageligt, at f.eks. Danmark skulle træffe foranstaltninger ang. en forbrydelse, man måske politisk set ikke anser for ”grov” nok - hvilket i disse tider ikke forekommer realistisk - især henset til, at det jo er en anden stats retlige kvalificering af handlingen under forbrydelsen. Som eksempel kan nævnes den store forskel der er på, hvornår et forsøg er påbegyndt i strafferetlig henseende afhængig af, hvilket land man befinder sig i. Art. 11-forbrydelserne kan rumme rigtig meget - den meget fyldige danske terrorlovgivning ville f. eks. kunne rummes indenfor ”terrorisme”, uanset om fuldbyrdelseslandets definition skulle være anderledes herfra. Sluttelig kommer art. 11 (2), hvorefter Rådet til hver en tid kan føje mere til listen, der blot gør argumentet om dobbelt strafbarhed som betingelse endnu vægtigere.

København, d. 31. oktober 2008

Bjørn Elmquist
formand

Marya Akhtar
medlem af bestyrelsen